

[Lis Møller]

Langt de fleste skilsmisser, nemlig mere end 90 pct., gives ved bevilling. Det vil sige, at i over 90 pct. af tilfældene finder forældrene selv frem til, hvem der skal have forældremyndigheden, og hvordan samkvemsretten skal udøves. I alle disse tilfælde er forslaget altså overflødigt.

I de tilfælde, hvor man er uenig om forældremyndigheden, er det domstolene, der afgør sagen, og i de tilfælde tvivler jeg meget stærkt på at parterne vil kunne enes om en fælles forældremyndighed. Altså også her er forslaget overflødigt.

Mennesker, der dagligt beskæftiger sig med problemerne, giver ofte udtryk for, at børn har vanskeligt ved at klare forældrenes skilsmisse. Undersøgelser viser, at stort set alle børn oplever en skilsmisse som noget, der gør ondt. Reaktionen afhænger naturligvis meget af barnets alder og ikke mindst af forældrenes reaktion og indbyrdes forhold efter skilsmissen.

Med forslaget her risikerer børn at skulle igennem to skilsmisser. Ved den første skilsmisse kan børnene måske få deleforældre, men trods fælles forældremyndighed oplever barnet dog, at forældrene nu bor hver for sig, at det snart er den ene, snart den anden, der bestemmer. Snart skal det være det ene sted, snart det andet sted. Hvem skal barnet egentlig rette sig efter, og hvor hører det egentlig til? Børn har brug for trykthed, de har brug for at vide, hvem der bestemmer i det daglige.

Det vil utvivlsomt i talrige situationer vise sig, at deleforældrene alligevel ikke kan klare opgaven, og så skal forældremyndighedsspørgsmålet tages op igen, og forældremyndigheden skal overdrages en af forældrene. Barnet skal altså igennem to skilsmisser, hvor det måske var mere end nok med den ene. Det er simpelt hen urimeligt over for barnet og tilgodeser ikke det, vi kalder barnets tarv.

Jeg er udmærket klar over, at man i Sverige kan få fælles forældremyndighed, men ved også, at ordningen udnyttes i meget ringe grad. Jeg er helt klar over, at hvor man ved ægteskabets opløsning ikke er enige, har den, der ikke fik forældremyndigheden, det ofte meget svært.

I 1969 fik vi her i tinget ændret myndighedslovens § 24 og § 47 i lov om ægteskabs indgåelse og ophævelse. Dér hed det:

»Forældremyndigheden over børn under 2 år bør i almindelighed tillægges moderen.«

Disse linjer blev fjernet. Men jeg ved godt, at dommerne stadig i høj grad tilgodeser moderen, selv om der i de senere år har fundet en oplødnings sted.

Hellere end fælles forældremyndighed så jeg en udvidelse af samkvemsretten, selv om jeg ind imellem kunne ønske den helt ophævet, nemlig i de tilfælde, hvor to voksne mennesker bruger den til at drille og genere hinanden til skade for barnet. Samkvemsretten, som den praktiseres i dag, når den ikke er frivillig, giver slet ikke mulighed for et godt og et varmt forhold til den, der kun har samkvemsret.

Misligholdes samkvemsretten, kan der gives dagbøder, men jeg så gerne, om vi kunne finde frem til en måde, der gav større mulighed for at undgå torpedering af samkvemsretten. Barnet er uden skyld i bruddet, barnet har brug for både sin far og sin mor, brug for at vide, at de begge holder af det, men hvordan får man banket det ind i hovedet på voksne mennesker, der ofte af krænkelse forfængelighed eller stor bitterhed ønsker at få hævn?

Så til den papirløse far. Efter forslaget skal den papirløse far nu have papir på forældremyndigheden. Vi har her i landet i forvejen et udmærket stykke papir, der giver ham andel i forældremyndigheden, nemlig vielsesattesten. Vi tilgodeså allerede i 1969 den papirløse far. Vi har fået indføjet i myndighedsloven, at han skal have mulighed for samkvemsret. Samtidig blev det vedtaget, at hvis moderen vil bortadoptere barnet til andre end sin ægtefælle, kan forældremyndigheden tillægges den biologiske far. Senere er det vedtaget, at forældremyndigheden kan tillægges ham ved dom, altså hvis det er til barnets tarv.

Justitsministeriets ægteskabsudvalg er da også nået til den konklusion at råde de papirløse til at gifte sig, hvis de vil sikre faderens andel i forældremyndigheden.

Bjørn Elmquist (V):

Når vi drøfter børns familieretlige stilling, er der en ting, vi næsten alle sammen bliver enige om, nemlig at det, vi skal lægge vægt på, er barnets tarv. For en umiddelbar betragtning må det jo lyde sympatisk og rigtigt, at to forældre er bedre end én. Det må jo